

Nyhedsbrev 76, Maj 2013

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Foreningen Svend Gønge

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004

goenge@lundbyweb.dk

www.svvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:

Peter Sten Hansen

Næstformand:

Villy Lorch

Kasserer:

Jens Hallqvist

Sekretær:

Jens Beck

Bestyrelsesmedlem:

Gunnar Stobbe

Redaktionsudv. på SN:

Peter Sten Hansen

(ansvarshavende)

Villy Lorch

Jens Hallqvist

Gunnar Stobbe

Jens Beck

svendgoengepoul-sen@gmail.com

[Liste over vore
Ambassadører](#)

Gøngemarked i Lundby

17.-18. august

Lørdag og søndag kl. 10-17

i Lundby-Parken

4750 Lundby

Gratis adgang!

Parkering: 20,- kr.

Arrangører:

Foreningen Svend Gønge,

Borgerforeningen Lundby,

Medborgerhuset Lundby

Mere på www.svvsogne.dk

Gønge guides...

Som de fleste nok ved, kan man nu i forbindelse med en tur i det Sydsjællandske, entrere med at få en guide med på turen. Ideen er nok mest aktuel i forbindelse med større familieture eller firma arrangementer. Ud over at kunne fortælle en masse om historierne, der knytter sig til Svend Gønge, vil disse guider også kunne berette om Sydsjællands kulturelle og turismemæssige betydning.

Der kan læses meget mere om dette super tilbud her: <http://www.syvsogne.dk/?q=node/1139>

I denne forbindelse har FSG nu også udgivet en folder om emnet. Det meste af indholdet kan ses her, men folderen kan også rekvireres hos:

Foreningen Svend Gønge
Bestil en gøngeguide på
tlf.: +45 6130 1004
goenge@syvsogne.dk
www.syvsogne.dk

I Gøngenhøvdingens fodspor

Svend Poulsen Gønge

Svend Poulsen blev født i 1610 i Gønge Herred i Skåne, nærmere bestemt i Verum Sogn i nærheden af Osby.

Allerede som 15-årig blev han soldat – Gefreiter – hos Chr. IV og deltog i krigen i Oranien (Holland) og Tyskland.

I en del år boede han i Laholm i det danske Halland, og herfra førte han partisankamp mod svenskerne frem til 1658, da han kom til Sjælland.

Under den anden svenskekrig fra 1658–60 blev dragonkaptajnen af Kong Frederik III sendt til Sydsjælland for at gøre fjenden så meget skade og Afbreck som muligt. Svend var den rette mand til opgaven.

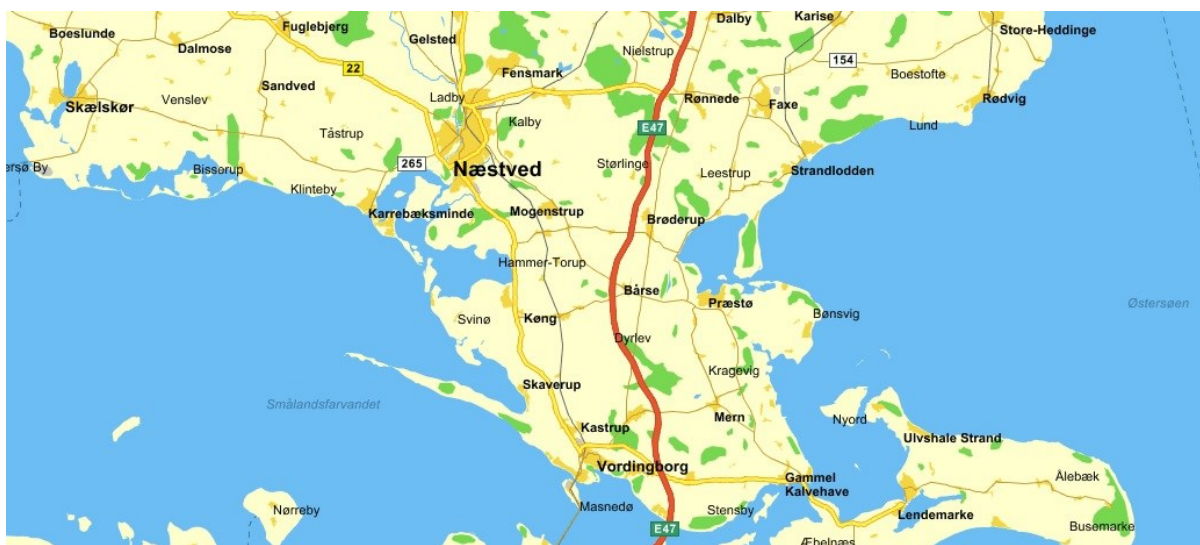
Hans bedrifter er næsten utrolige, og legenderne om hans snarrådige bedrifter har levet i lokalbefolkningen i flere hundrede år.

Efter krigen betalte kongen noget af sin gæld til Svend ved at forære ham Lundbygård. Svend levede i Lundby fra 1661 og frem til sin død mellem 1679 og 1691.

Han ligger efter al sandsynlighed begravet på Lundby Kirkegård. Romanforfatteren Carit Etlar gjorde Svend Poulsen til dansk nationalhelt.

Svend Gønge

Den centrale del af det Sydsjælland, hvor Svend førte sin guerillakrig mod den svenske besættelsesmagt.

Svend tjente tre konger...

Chr. IV

Svend Poulsen tjente i sit lange liv tre konger.

Da han blev født var Christian den IV konge i Danmark (1577-1648) og det var da også med ham, han fik sin ilddåb som soldat, da han som 15-årig i 1625 deltog i Christians eventyr i Trediveårskrigen.

Modsat de rigtige eventyr endte dette ulykkeligt. Chr. IV's hær blev slået og måtte lide den tort at blive forfulgt af Wallenstein, der besatte hele Jylland.

Da Chr. IV døde i 1648 var Svend 38 år, og hans næste konge var Fr. 3. Det var ham, der erklærede Sverige krig i 1657 og endegyldigt mistede Skånelandene ved fredsslutningen i 1660

Chr. V

I 1670 var Svend Poulsen 60 år gammel, da Chr. V blev konge efter sin far. Han forsøgte 1675-79 i den skånske krig at vinde Skånelandene tilbage til Danmark, men uden held. Den gamle dragonkaptein i Lundby stillede med et kompagni snaphaner, men blev syg inden krigen rigtigt kom i gang. I Sverige var Carl 10. Gustav død i 1660, inden krigen mod Danmark var afsluttet, og han blev afløst af den unge Karl den 11., som gik i gang med en hårdhændet forsvenskning af Skånelandene, i strid med Roskildefreden. Værst gik det ud over Gøngelandet i det nordøstlige Skåne, hvor modstanden mod svenskerne var størst og hvor snaphanebevægelsen var stærk. Først op mod 1700 var den sidste snaphane udryddet.

Fr. III

Karl d. 11

Isvinter amputerede Danmark

Vinteren 1657-58 var streng i Danmark. Så streng, at man taler om "den lille istid".

Den strenge vinter gjorde det muligt for den svenske konge Carl 10. Gustav at gå over de tilfrosne bæltter med sin 12.000 mand store hær og besætte hele Danmark. Den besættelse førte til Roskildefreden 26. februar 1658, hvor Danmark blev amputeret, da vi mistede bl.a. Skåne, Halland og Blekinge.

Efter at have indtaget den uindtagelige nye fæstning Frederiksodde (Fredeiricia) har Carl 10. Gustav sendt sin hær ud på isbelagte Lillebælt.

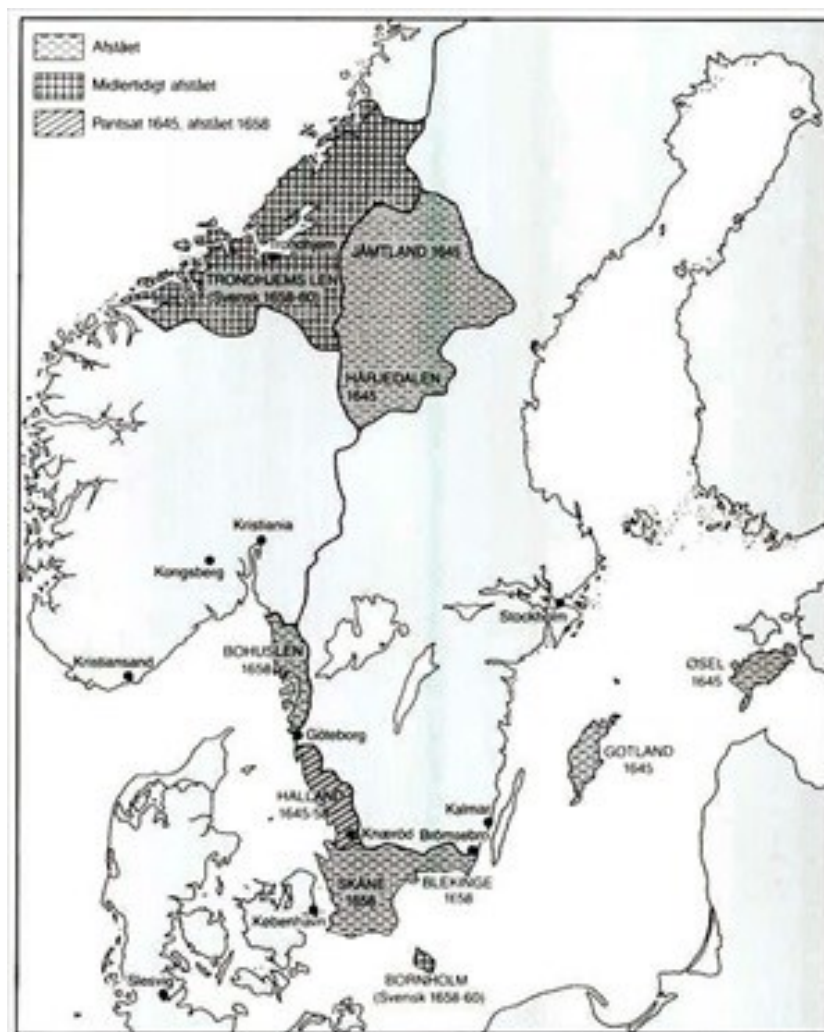

Den svenske krigerkonge

Sådan så han ud, den svenske krigerkonge Carl 10. Gustav, som tog Skånelandene fra Danmark.

Bagest ses Roskilde Domkirke og til venstre den tidligere bispegård på Stændertorvet i Roskilde.

Dansk land, som vi mistede i forbindelse med Roskildefreden.

Landsforræderen Corfitz Ulfeldt

Corfitz Ulfeldt var i 1651 kommet i unåde hos Frederik 3. og havde søgt ophold hos den svenske dronning Kristinas hof sammen med andre utilfredse.

Adels-Dronning Kristina blev i 1654 efterfulgt af Karl 10. Gustav, som havde en strålende militær løbebane bag sig. I 1657 tilbød Corfitz Ulfeldt derfor sin hjælp til den svenske Karl 10. Gustav.

Corfitz Ulfeldt blev den svenske konge til uvurderlig nytte. Efterretningerne om den svenske hærs fremrykning mod Sjælland vakte bestyrtelse i København. Joachim Gersdorff og Christian Skeel blev sendt af sted og mødte ved Vordingborg den svenske konge.

Det kom til fredsforhandlinger, først i Vordingborg, senere i Tåstrup Præstegård og fra den 20.-26. februar 1658 i Roskilde, sandsynligvis i lensmandens residens (tidligere bispegård, Stændertorvet i Roskilde).

Fredsbetingelserne var hårde. Danmark måtte afstå Skåne, Halland, Blekinge, Bohuslen, Gotland, Øsel, Jemtland, Herjedalen, Tronhjem Len og Bornholm. Det eneste vi fik tilbage ved fredsslutningen i 1660, efter den anden svenske-krig, var Bornholm.

Ved underskrivelsen og beseglingen i Roskilde, formentlig i domkirken, hørte den engelske mægler rigshofmester Joachim Gersdorff hviske kejser Neros berømte ord:

”Utinam nescirem litteras”

Gid jeg ikke kunne skrive.

Joachim Gersdorff

Sidste nyt om Kyllebækhuset

Onsdag d. 15. maj blev Kyllebækhuset handlet, og den nye ejer er Carsten E. Andersen, Fuglebjerg.

Vi har naturligvis straks kontaktet Carsten Andersen for at høre om hans planer med huset, og om vi evt. kunne indgå en aftale om at hjælpe ham af med de dele af det nedbrændte hus, som stadig er nogenlunde intakte. Det drejer sig primært bindingsværk, bjælker og syldsten. Carsten Andersens planer med ejendommen er i første omgang, at der skal ryddes op på grunden, og det gamle hus skal rives ned - og det er lige præcis dér, Foreningen Svend Gønge kommer ind i billedet.

Selvom Carsten Andersen ikke på forhånd kendte så meget til Foreningen Svend Gønge, syntes han, at planerne om etablering af et Oplevelsescenter i Lundbyparken lyder som et rigtig spændende projekt, og han sagde med det samme ja til vor forespørgsel om at måtte overtage og genanvende de brugbare dele af huset.

Vi glæder os til et godt samarbejde med Carsten.

Carsten Andersen og Gunnar Stobbe

Så har der været en forrygende tur til det gamle land...

Et par af foreningens medlemmer, som deltog på turen til Skåne 24-26 maj 2013, har følt sig så inspireret, at de genkaldte sig en gammel sang, Gøngemarchen!

Tekst til Gøngemarchen!!

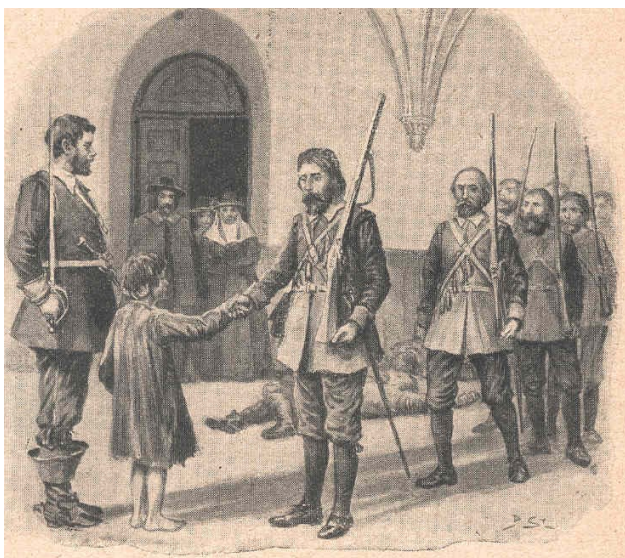
Skrevet til Det Ny Teater i 1942

Forfatter: Mogens Dam

Melodi: Kai Normann Andersen

Hvad en gønge er, og hvor han kommer fra
Skal jeg melde jer, om I min sang vil ha'
For sit land, kæmper han, som en ærlig mand
Frejdig og uforsagt
En ærlig gønge går med glæde til sin vagt
Ta'r sin fordømte tårn
Nu gælder det at kæmpe – lille børn
Stormer frem, når hornene gjalder
Sejrer eller falder
Krigskunst og overmagt
Det må de store folk forstå
Vi går bare på!
På – ja vi går på
Går på, går på, går på!

Rig på gods og guld
En gønge aldrig var
Kun sit gode huld
Og sit humør han har.
Kom kun an
Hvo som kan
Vis dig som en mand!
Frejdig og uforsagt
En ærlig gønge går med glæde til sin vagt
Svinger sit blanke sværd
Så himlen trøster den, der kommer nær
Kuglerne fløjter ham om kinden!
Det bli'r værst for fjenden
Frejdig og uforsagt
Så må det gå
som det kan gå
Vi går bare på!
Ja, vi går på, går på, Går på!
Ja, vi går på, går på. Går på!

Og selvfølgelig kan den høres her på dette link med Næstved Koret.

<http://www.youtube.com/watch?v=SxRmJIZe9t4>

Vi bringer mere om turen i næste nummer af SN.

Links til billedarkiver

[Gøngemarked 2010](#) , [Gøngemarked 2010 - kostymer](#) , [Gøngefest 21.august 2010](#), [Debatdag 6.nov 2010](#)

[Gøngemarked 2011](#) , [Gønger på Bakkebølle Strand 140412](#), [Gøngemarked 2012](#), [Snaphanen Cafe nov. 2012](#)

Hold din næste fest i Medborgerhuset Lundby

Medborgerhuset Lundby er rammen om Foreningen Svend Gønges mange møder.

I Medborgerhuset Lundby kan du leje et fest- eller mødelokale for fra 500 kroner.

Vi har fleksibel udlejning, efter dine behov: **Krostuen: 500 kr., Stor og lille sal: 2500 kr.,**

Hele huset (stor og lille sal og krostuen) 3000 kr.

Priserne er uden rengøring og depositum på 1000 kr.

Med i lejen er adgang til køkken, service, udendørs terrasse og græsplæne, udendørs grill og to petanquebaner. Ring og hør nærmere på tlf. **5133 3771**

Medborgerhuset Lundby

Banevej 4, 4750 Lundby - 50 meter fra Lundby Station

Hjemmeside: www.syvsogne.dk

Køb dine specialvarer i

Snaphanen Butik

Lundby Hovedgade 95, 4750 Lundby

Åben dagligt 13-21

Vi fører:

Møn-Is,

Specialøl fra Bryghuset Møn,

Peter Madsens sydafrikanske vin,

Chokolade fra Økoladen,

Økologiske gede- og fåreosteprodukter fra Knuthenlund,

Økologisk Ølandshvede og speltmel,

Oringe-Most og meget andet.

Ønsker du en specialvare, så sig til!

Snaphanen Butik

Tlf. 3510 2909

www.syvsogne.dk

Kom og besøg

Snaphanen Café

Lundby Hovedgade 95, 4750 Lundby

Åben torsdag-søndag 15-21

Vi fører:

Kaffe i mange sortimenter

Kaffe og kage: 25,- kr.

f. eks. Bedstemors æblesnitte med flødeskum (ægte)

Kakao med ægte flødeskum: 15,- kr.

Righoldigt spisekort:

Vi anbefaler

Snaphane-burger med 300 g. kød og bådkartofler: 95,- kr.

(kan du spise op, giver vi en gratis kop kaffe)

Fadøl fra Bryghuset Møn,

Se vores menukort på

www.syvsogne.dk

Tlf. 6467 2519